

Een greep uit de stapel van het bureau

Zomaar weer eens een greep uit de stapel van het (digitale) bureau. Momenteel hot issues: boomschenders, herfstelijke overhangende takken en hoe houden gemeenten hun groendiensten binnen de wet. Dat laatste ligt in de Tweede Kamer onder vuur. Niet alleen vuur in bomenland, maar ook storm: hoe ziet de rechter boomveiligheid? Eerst maar eens de schenders.

Auteur: Kitty Goudzwaard

Boomschenders, houtrovers

Die woorden doen mij denken aan prachtige oude rechtspraak. Boomschenders die bomen vernielden die andermans eigendom zijn. Dat ging dan vooral over het onterecht rooien van pootrechtbomen, of over het roven van hout. De oogst van een rondje internet in de huidige tijd: in een paar maanden tijd in zeven steden vernielingen van bomen. En dan gaat het niet om een simpel boompje, maar om hele boomstructuren. Aanpakken en natuurlijk altijd aangifte doen! Het gaatje in de boom blijkt namelijk goed zijn werk te doen, maar bovendien besmettelijk te zijn. En het geeft vooral dode bomen in donkere gebieden. Het avondlijke ommetje blijkt niet altijd bedoeld voor het uitlaten van de hond. Ik vraag mij dan af: hoe doet men dit? Met een stil handboortje? Want dicht bij een woning boren, moet toch achterdochtige burens geven en daders die te achterhalen zijn? Steek in het voorjaar bij opvallend kale bomen eens een stok in grond. Scherpe zure lucht? Vergiftiging? Boomschending: laat als gemeente je tanden zien. Kijk maar eens hoe vaak de politie toch buurtonderzoek doet naar boomschending. Aanpakken, dus! Nog even een herinnering: de waarde van monumentale bomen kan behoorlijk in de papieren lopen.

Overheid gaat te ver?

Een bijzonder bericht. In de Tweede Kamer is een initiatiefnota ingediend. Kamerleden Ziengs en Verhoeven vinden de 'Wet markt en overheid' niet streng genoeg en willen dat de wet wordt aangescherpt. Zij zijn veel voorbeelden tegengekomen van ondernemers die worden geconfronteerd met overheden die marktactiviteiten in eigen beheer uitvoeren; het bekende 'inbesteden'. De overheid gaat dan niet de markt op, maar voert de activiteit uit voor de eigen organisatie. Gevolg volgens Ziengs en Verhoeven: geen aanbesteding, maar ondernemers die buitenspel staan en dus verlies van werkzaamheden en omzet. Dat inbesteden kan ver gaan: gemeenten bundelen hun krachten en kunnen dan ook werkzaamheden verrichten voor 'verbonden' overheden. Dat is een uitkomst, met de in het kader van participatie en re-integratie aan gemeenten opgelegde verplichtingen. Vooral groendiensten dienen vandaag de dag vaak gedeeltelijk voor re-integratie of het bieden van beschermde werkplekken. Voor ondernemers die hierdoor buitenspel staan, is dat een stuk minder prettig. De indieners van de nota stellen verder, dat overheden gebouwen of materialen in bezit hebben die gebruikt worden voor economische activiteiten in concurrentie met de markt. Ondernemers kunnen echter niet inschatten hoe deze bezittin-

gen worden meegenomen in de kostprijzen.

De Kamerleden stellen voor dat overheden geen economische activiteit verrichten die ook door private partijen kan worden uitgevoerd. Ook de uitzondering dat wel mag worden inbesteed bij algemeen belang moet komen te vervallen. Besluiten rond inbestedingen moeten voortaan onder de Wet markt en overheid vallen. Verder moet de Autoriteit Consument en Markt jaarlijks een overzicht krijgen van alle door overheden uitgevoerde activiteiten waarbij concurrentie met de markt aan de orde is. Ook moet er een helder wettelijk kader komen voor inbesteden. Besluiten rond inbestedingen moeten verder een looptijd krijgen van maximaal vier jaar. Toezegging van de minister: het evaluatierapport ligt eind 2015 bij de Tweede Kamer. Wordt vervolgd...

Takken versus takken

Takken – of oude bomen – vangen veel wind... En dan heb ik het niet de buitengewoon succesvolle Takkendag van de Nederlandse Dendrologische Vereniging van afgelopen november. Heerlijk om met deze vereniging dendrologische kennis te kunnen delen. Nee, dan gaat het om het immer durende vervolgverhaal inzake het geruzie over overhangende (vaak gemeentelijke!) takken. Weer een nieuwe loot aan deze uitsprakenboom: de uitspraak van de rechtbank Gelderland, sector kanton, ECLI:NL:RBGEL:2015:7195. Om te beginnen acht de kantonrechter zich bevoegd van het geschil kennis te nemen. De kantonrechter is dat namelijk tot een vorderingsbedrag van maximaal €25.000,00. Aardigheidje: de kantonrechter rekent voor dat er dan 41 jaar aan de bomen gesnoeid kan worden, à € 600,00 per jaar. Ruim bevoegd, dus. De bomen zijn hun carrière begonnen als haag en nu getweeën overgebleven. De eiser (93 jaar!) eist snoei en het jaarlijks gesnoeid houden van overhangende takken, uit te voeren door zijn burens. Ondanks hun standplaats binnen de verboden zone tot de erfgrans (art. 5:42 lid 1 BW), mogen de bomen daar blijven staan. Zij blijken er al 59 jaar te staan en de vordering tot verwijdering is verjaard. Om die reden vindt de kantonrechter de standplaats van de bomen niet onrechtmatig.

De eiser wil dan ook geen verwijdering, maar snoei van overhang (artikel 5:44 lid 1 BW). De beuken geven volgens hem namelijk hinder. Die hinder is volgens de kantonrechter echter niet onrechtmatig. Juist in de bebouwde kom van groene dorpen staan veel bomen met overhangende takken, en dat geldt zeker ook voor grotere gemeentelijke laanbomen. Het zou volgens hem te ver gaan om dat overhangen van takken zonder meer als onrechtmatig te zien en om die reden alle eige-

naren te verplichten die overhang weg te nemen. Hiervoor zijn bijkomende omstandigheden nodig, zoals gevaarzetting of ontnemen van lucht, licht etc. De eiser dient hier zelf bewijs van aan te dragen. Dat lukt hem niet. Uit deskundigenadvies blijkt dat de bomen snoei niet verdragen en zich dan eenzijdig zullen ontwikkelen. Gevaarzetting is ook niet aan de orde, zodat slechts rest dat de eiser hinder heeft van bladval. Snoei zal bladval echter niet voorkomen. Andere bomen laten ook blad vallen en bovendien zullen de bomen onherstelbaar beschadigd raken door snoei. De hoge leeftijd van de eiser belemmert wel het opruimen van het blad. De kantonrechter oppert dat de gedaagden hem daarbij kunnen helpen. Dat is blijkbaar een stap te ver. De gedaagden willen dit niet 'omdat zij dan slaande ruzie krijgen'. Zie ik op mijn netvlies nu een 93-jarige in slaand gevecht met zijn burens? De partijen blijken 'zowat op voet van oorlog met elkaar te staan (...)' waarbij ook scheldwoorden zijn gebezigd'. Het niet willen helpen met bladruimen vindt de kantonrechter onrechtmatig onthouden van burenhulp. Het blad is bovendien voor het grootste deel afkomstig van hun bomen. Dat ruimen moet voortaan tweemaal per najaar door een tuinman worden uitgevoerd, op kosten van de gedaagden en op straffe van een dwangsom.

Aanpakken en natuurlijk altijd aangifte doen! Het gaatje in de boom blijkt namelijk goed zijn werk te doen, maar bovendien besmettelijk te zijn

Het bijzondere is: hier ziet de kantonrechter overhangende takken an sich niet als onrechtmatig. Dat worden zij pas als zij onrechtmatige hinder veroorzaken. Bedenk wel dat het hier gaat om een 'vordering tot snoei', die de boomeigenaren

zelf zouden moeten uitvoeren. De kantonrechter spreekt zich niet uit over het recht op snoei van overhangende takken dat de nabuur zelf kan/mag uitvoeren. Mogelijk durfde de eiser het niet aan, gezien zijn leeftijd en verstandhouding met de burens, om de snoei zelf uit te voeren. Moet hij daar een boomverzorger voor zien te vinden, die opgewacht wordt in de sfeer van slaande ruzie? Fijn, die groene woonomgeving – wat een toestanden.

Dat worden zij pas als zij onrechtmatige hinder veroorzaken

Parkeerverbod?

Autorijden is niet van gevaar ontdaan. Parkeren hoort daar ook bij. Een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2015:8338. De vraag is of een gemeente aansprakelijk is voor schade aan een geparkeerde auto door het omvallen van een boom. Bijzonder is dat het hier gaat om een boom die met regelmaat werd gecontroleerd door middel van VTA-controle. In januari 2011 volgt daaruit dat binnen een jaar opnieuw controle moet plaatsvinden. De boom wordt vervolgens in augustus 2011 'attentiebom', wat wil zeggen dat hij binnen twaalf maanden opnieuw moet worden gecontroleerd. Op 27 juli 2012 blijkt uit controle dat er sprake is van een 'risicobom', die binnen drie maanden moet worden gerooid. Er wordt melding gemaakt van 'afstervingsverschijnselen, een holle/doffe klank, houtrot, ingevallen bast en/of houtweefsel, sterke vorming van reactiehout, attentiebom vanaf 2010, rotting behoorlijk uitgebreid in vergelijking met 2010'. Op 27 september 2012 (binnen twee maanden) valt de boom op een geparkeerde auto.

De gemeente wijst aansprakelijkheid echter af, omdat op het moment van beoordelen geen sprake was van een acuut veiligheidsrisico waardoor kap noodzakelijk was (noodkap). De gemeente stelt dat, gezien de teruglopende onomkeerbare conditie, het toekomstperspectief van de boom beperkt was. Dit hoeft volgens haar echter niet altijd een veiligheidsrisico in te houden. De combinatie van een teruglopende conditie met rotting en dus een slecht toekomstperspectief, had tot het rooiadvies geleid. De eiseres stelt dat de gemeente wist van gevaarstelling en een verhoogde zorgplicht had. Maar bovendien wist zij van de mogelijkheid tot aanzienlijke schade, gezien de standplaats van de boom. De gemeente had de parkeerplaats kunnen afzetten.

De gemeente stelt dat de boominspecteur in juli 2012 adviseerde de boom binnen drie maanden opnieuw te onderzoeken. Hierbij zou de stamvoet worden blootgelegd. Op zich lijkt mij dit tegenstrijdig met het rooiadvies dat de boominspecteur (dezelfde?) in juli 2012 geeft. Aan de andere kant: de boom is omgevallen binnen de termijn die voor het rooien stond. De rechter komt niet toe aan de vraag of de gemeente aansprakelijk is. Hij overweegt een onpartijdige deskundige aan te stellen. Zijn vragen aan de deskundige zijn: geef een oordeel over het beheer, over de inschatting dat de boom binnen drie maanden omvalt, over de oorzaak van het omvallen, over de conditie van de stabiliteitswortels. Maar ook over het mogelijk omvallen als gevolg van het afsterven van de stabiliteitswortels, en over het binnen de termijn te verwachten omvallen als gevolg daarvan. Verder wordt een oordeel gevraagd over de kwalificaties 'attentiebom' en 'risicobom'. Had de gemeente de boom verder als urgente risicobom of noodkapboom moeten beschouwen? Et cetera. Waarom aandacht voor deze casus? Deze gemeente had een boom die binnen de driemaandentermijn omviel. De insteek hier is: heeft de gemeente een fout gemaakt bij de inschatting omtrent het risico tot omvallen? Maar hoe zit het als die termijn al overschreden was; wat wordt dan de insteek? Een juiste inschatting omtrent het risico, dat vervolgens werkelijkheid is geworden? Wordt vervolgd?

De auteur mr. A.V.K. (Kitty) Goudzwaard is werkzaam als boomjurist bij Cobra groenjuristen. Cobra groenjuristen is onderdeel van Cobra-adviseurs (www.cobra-adviseurs.nl). Lezers kunnen vragen stellen over dit artikel via k.goudzwaard@cobragroenjuristen.nl

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5600

**BOMEN PLANTEN, VERPLANTEN,
SNOEIEN EN KAPPEN**

In 't Land 5a
4043 JM | Opheusden
06-549 071 17
info@ohbrienssen.nl
www.ohbrienssen.nl

Loon- en Aannemingsbedrijf v.o.f.
Brienssen